

Allah'ın Habîbine ismiyle değil makamıyla hitap etmesi

Allah'ın Habîbine ismiyle değil makamıyla hitap etmesi

Kur'ân-ı Kerîm'de Cenâb-ı Hak birçok peygambere doğrudan isimleriyle hitap etmiştir.

Âdem'e "Ey Âdem!", Nûh'a "Ey Nûh!", İbrahim'e "Ey İbrahim!", Mûsâ'ya "Ey Mûsâ!", Yahyâ'ya "Ey Yahyâ!", Zekeriyâ'ya "Ey Zekeriyâ!" buyurmuştur. Fakat Habîb-i Ekrem Efendimiz'e ﷺ hitap ederken "Ey Muhammed!" dememiş; "Ey Nebî!", "Ey Resûl!" buyurmuştur.

يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ

"Ey Âdem! Sen ve eşin cennette yerleşin."

Bakara Sûresi, 2/35.

يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ

"Ey Nûh! Bizden bir selâm ve sana bereketlerle in." Hûd Sûresi, 11/48.

وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ۚ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا

"Biz ona şöyle seslendik: Ey İbrahim! Sen rüyayı gerçekten doğruladın."

Sâffât Sûresi, 37/104-105.

يَا مُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

"Ey Mûsâ! Şüphesiz ben, âlemlerin Rabbi olan Allah'ım."

Kasas Sûresi, 28/30

يَا عِيسَىٰ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ

"Ey İsâ! Şüphesiz seni vefat ettirecek, seni kendime yükselteceğim."

Â-i İmrân Sûresi, 3/55

يَا يَحْيَىٰ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ

"Ey Yahyâ! Kitaba kuvvetle sarıl." Meryem Sûresi, 19/12.

يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ

“Ey Zekeriyâ! Biz sana adı Yahyâ olan bir oğul müjdeliyoruz.” Meryem Sûresi, 19/7.

يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ

“Ey Dâvûd! Biz seni yeryüzünde halife kıldık.”

Sâd Sûresi, 38/26

Peygamber Efendimiz'e ﷺ Hitap

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ

“Ey Peygamber! Allah'tan sakın.” Ahzâb Sûresi, 33/1.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ

“Ey Resûl! Rabbinden sana indirileni tebliğ et.” Mâide Sûresi, 5/67.

İsim Şahsa, Unvan Makama Bakar

Bir kimseye **sadece ismiyle hitap etmek**, çoğu zaman yakınlık ifade etse de makam bildirmez. Fakat ona **taşıdığı yüce unvanla hitap etmek**, hem şahsını hem de makamını beraber yüceltir.

“Ey Muhammed!” hitabı yalnızca şahsî isme bakar. Fakat “Ey Nebî!” hitabı, onun Allah'tan vahiy alan seçilmiş kul olduğunu bildirir. “Ey Resûl!” hitabı, onun Allah tarafından insanlığa gönderilen elçi olduğunu bildirir.

Yani isim, şahsı tanıtır; unvan ise şahsın Allah katındaki değerini, vazifesini ve makamını ilan eder. Bu sebeple Kur'ân'ın Efendimiz'e ﷺ makamıyla hitap etmesi, onun şerefini daha yüksek bir dille ilan etmektir.

“Abdullah”, “Ahmed”, “Mehmed” gibi isimler şahsı gösterir. Ama “Peygamber”, “Resûl”, “Sultan”, “Hoca”, “Üstad”, “Doktor”, “Komutan” gibi unvanlar bir makamı, vazifeyi ve şerefi gösterir.

Allah'ın Habîbine ismiyle değil makamıyla hitap etmesi

Cenâb-ı Hak, Efendimiz'e ﷺ doğrudan ismiyle hitap etmeyerek sanki ümmete şu edebi ders verir: "Siz de ona sıradan bir insan gibi değil, risalet makamının sahibi olarak bakın." Çünkü o sadece Muhammed bin Abdullah değildir; o, Allah'ın Resûlü, nebîlerin serveri, vahyin muhatabı ve ümmetin rehberidir.

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ۗ

Rasûlü, kendi aranızda birbirinizi çağırır gibi çağırmayın.

Nûr Sûresi(24) 63. Ayet

Bir sarayda vezire herkes ismiyle seslenemez. Onun yakınları özel hayatta ismini kullanabilir; fakat devlet huzurunda ona "Vezirim", "Paşam", "Efendim" diye hitap edilir. Çünkü orada şahıs değil, makam öne çıkar. Resûlullah ﷺ ise bütün peygamberlerin imamı, bütün ümmetlerin rehberi ve Allah'ın son elçisidir. Ona Kur'ân'da makamıyla hitap edilmesi, onun risalet sarayındaki en yüksek mevkiini gösterir.

Burada diğer peygamberlere isimleriyle hitap edilmesi, onların makamının düşük olduğu anlamına gelmez. Hâşâ, bütün peygamberler aziz ve muhteremdir. Fakat Resûlullah ﷺ hakkında Kur'ân'ın bu özel üslubu, onun hatemü'l-enbiyâ oluşuna, umumî risaletine ve ümmetine verilen edep dersine işaret eder. Yani mesele, diğer peygamberleri küçültmek değil; Efendimiz'in ﷺ hususî makamını ve ümmetin ona karşı takınması gereken hürmet dilini göstermektir.

Kur'ân'da Efendimiz'in ﷺ ismi **Muhammed olarak 4 defa, Ahmed olarak 1 defa** geçer.

Fakat hiçbirinde "يَا مُحَمَّدُ" / **Ey Muhammed!** şeklinde doğrudan hitap yoktur. Bunlar

doğrudan hitap değil, haber cümlesidir. Yani Kur'ân'da "يَا مُحَمَّدُ" / **Ey Muhammed!**

şeklinde bir hitap yoktur.

Ama hitap makamında Cenâb-ı Hak onu ismiyle değil, nübüvvet ve risalet makamını bildiren yüce sıfatlarla çağırmıştır. Hitap makamında **"Ey Nebî!", "Ey Resûl!", "Ey örtüsüne bürünen!", "Ey bürünüp sarınan!"** gibi tazim ifade eden unvanlar kullanılmış